

Uuden lastensuojelulain soveltamisen haasteet

Lastensuojelun haasteet ja
mahdollisuudet kunta näkökulmasta

Esityksen sisältö

- Perustietoa kunnasta ja palveluista
- Haasteet ja mahdollisuudet lastensuojelun eri vaiheissa lainsäädännön näkökulmasta
 - * lastensuojelusta yleensä
 - * ennaltaehkäisevä lastensuojelu
 - * vireille tulo
 - * lastensuojelun avohuolto
 - * sijais- ja jälkihuolto
 - * erityiskysymykset

Perustietoa kunnasta

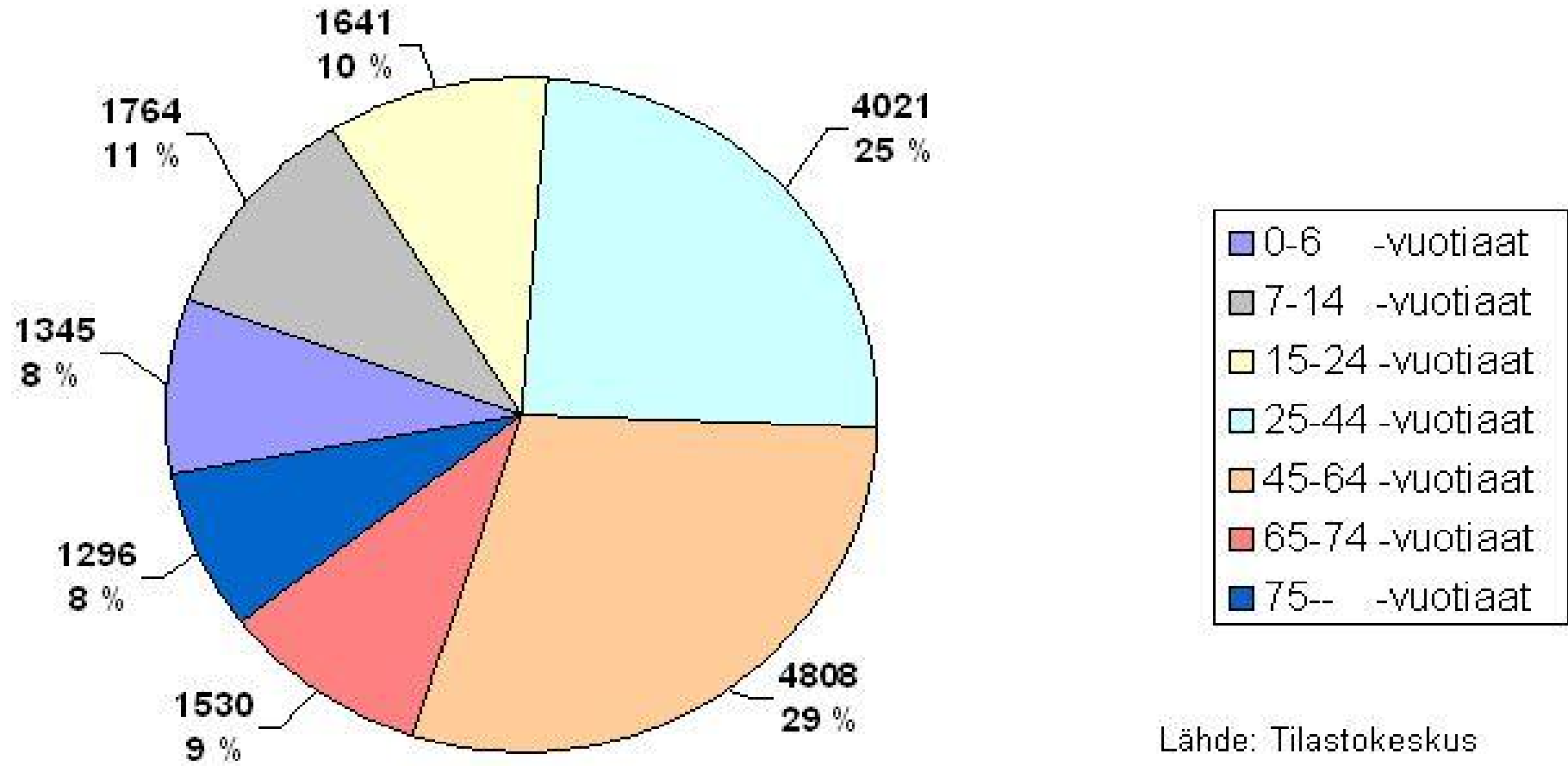
- **Keskeisiä tilastotietoja**
- Janakkala kuuluu:
 - * Etelä-Suomen lääniin
 - * Kanta-Hämeen maakuntaan
 - * Hämeenlinnan seutukuntaan ja työssäkäyntialueeseen
- **Väestötiedot**
- Väkiluku 31.12.**2007** oli 16 405
- Väkiluku 31.12.**2006** oli 16 114
- Väestöennuste v. **2010** 16 650 (kunnan oma)

Ikärakenne 31.12.2007

○ 0-6	-vuotiaat	1 293	8,2 %
○ 7-14	-vuotiaat	1 727	10,8 %
○ 15-24	-vuotiaat	1 551	10,0 %
○ 25-44	-vuotiaat	3 918	24,5 %
○ 45-64	-vuotiaat	4 645	29,3 %
○ 65-74	-vuotiaat	1 474	9,3 %
○ 75--	-vuotiaat	1 263	7,9 %

Janakkalan asukkaiden ikärakenne vuonna 2007

Lähde: Tilastokeskus

Lastensuojelua toteuttavat/ tukevat sosiaali- ja terveydenhuollon ja koulun palvelut

Perusterveydenhuolto

Neuvolatyö
Kouluterveydenhuolto
-terveydenhoitajat
-koululääkäri
Nuorisopsykologi
Aikuispsykologi
Päihdetyö 2 pv/vko
Psykiatrian avotyö
Puheterapeutti

Sosiaalitoimen palvelut

Päivähoito
-päiväkodit
-vuorohoito- ryhmäpäiväkodit
-avoin päiväkot
-perhepäivähoito
Sosiaalityö
¤ aikuisosiaalityö
-2 sosiaalityön-tekijää
-2 etuuskäsittelijää
-palveluohjaaja
- kuntouttava työtoiminta
¤ lastensuojelu
-4 sosiaalityöntekijää
-2 perhetyöntekijää
-toimistopalvelut
(v.2009 3 sosiaalityöntekijää, 2 lastensuojelun sosiaaliohjaajaa,3 perhetyöntekijää)
- lastenvalvoja
¤ Nuorten työpaja

Perusopetus

Erityisopetus
1 koulukuraattori
1 koulupsykologi
nuorisotyöntekijä

Lastensuojelulain yleiset edellytykset

- Haasteet
 - miten muut lasten ja perheiden peruspalvelut ymmärtävät vastuunsa ennaltaehkäisevän lastensuojelun / varhaisen tuen näkökulmasta
 - koulun ohuet erityisen tuen palvelut
 - lastensuojelun suunnitelman puuttuminen
 - ostopalvelujen ja erityispalveluiden riittämättömyys
 - miten palvelukulttuurissa voitaisiin lisätä kuntalaisten ja asiakkaiden osallisuutta – ei olemassa olevia työkäytäntöjä
 - kotipalvelua ei ole lapsiperheiden käytettävissä
- Mahdollisuudet
 - monipuolinen peruspalveluverkosto
 - ostopalvelujen – ja erityispalveluiden läheisyys ja niiden hyödyntäminen
 - ”matala” organisaatio
 - yhdistetty perusterveydenhuolto- ja sosiaalitoimi
 - olennaiset sosiaalityön peruspalvelut samassa organisaatiossa
 - johtamisessa valta ja vastuu yhdessä
 - mahdollisuus kehittää viranomaisyhteistyötä

Ennaltaehkäisevä lastensuojelu

- perinteiset työmuodot peruspalveluissa
- mitä on sosiaalityössä/ lastensuojelussa ehkäisevää lastensuojelua?
- sosiaalityössä ei resursseja esim. lapsiperheiden sosiaalityöhön
- puuttuu yhdessä tekemisen ja moniammatillisen työn kulttuuri
- käynnistynyt päivähoidon ja sosiaalityön kumppanuuden toimintamallin kehittäminen
- koulun voimavarat kohdennetaan pedagogisen opetussuunnitelman toteuttamiseen; ei selkeitä toimintatapoja vanhempien kanssa tehtävään yhteistyöhön tai toimintatavat sattumanvaraisia (koulu- tai opettajakohtaisia)
- päivähoidon siirtyminen opetustoimeen mahdollistaa päivähoidon kasvatuskumppanuuden siirtämisen myös perusopetuksen puolelle

Lapsen tulo lastensuojelun asiakkaaksi / vireille tulo

o Haasteet

- resurssit (henkilöstö, aika) ei tahdo riittää lain hengen toteuttamiseen
- jos ei lastensuojelun tarvetta, on vaikeuksia ohjata lasta/perhettä muun tuen piiriin: pitkät jonot esim. perheneuvolaan, lasten/nuorten psykiatriisiin palveluihin
- muiden toimijoiden vaikea ymmärtää, ettei lastensuojelun tarvetta ole, kun koulussa, päivähoidossa, neuvolassa huolta---→ ”huoliasiakkaat tulisi aina hoitaa lastensuojelussa”; matala kynnyks siirtää asiakkaat lastensuojeluun, kun omat keinot tuntuvat riittämättömiltä
- asiakastietojärjestelmän haasteet > Stakesin lastensuojelun avohuoltotilastot
- miten selvittää aikarajoista, 3kk on sääntö

o Mahdollisuudet

- kaikki lastensuojelun työntekijät, palveluohjaaja ja nuorisotyöntekijä saaneet koulutuksen lastensuojelutarpeen selvitykseen (seudullisen lastensuojelun kehittämishankkeen aikana mallinnettu toimintatapa)
- tiimissä käydään kaikki ilmoitukset läpi eikä poiketa lain veloitteesta, vain erityisessä tilanteessa ei lastensuojelutarpeen selvitystä toteuteta
- päätökset kirjataan asiakastietojärjestelmään
- yhteistyökumppaneille kerrottu uudesta menettelytavasta
- päivystys työpäivinä 8-16.00; yhteistyökumppaneilla mahdollisuus kons. Is-työntekijää

Lastensuojelun avohuolto

- Haasteet
 - miten saada työkuultuuria muutettua siten, että lapsen läheis(luomu)verkosto nähtäisiin enemmän voimavarana, esim. LNP-menetelmän käyttö
 - heiveröiset työkäytännöt biologisten vanhempien tukemisessa, ei selkeyttä kenen vastuulla
 - saada päätöksentekijät ymmärtämään, että avohuoltoon kannattaa satsata
 - kun resurssit kuluvat lastensuojelun tarpeen selvitykseen, ei riittävästi aikaa avohuollon asiakkaiden kanssa työskentelyyn
- Mahdollisuudet
 - monipuoliset avohuollon palvelut
 - toistaiseksi riittävät määrärahat avohuollon palveluihin
 - ostettu yksityiseltä palveluntuottajalta avohuollon palveluita, erityisesti nuorisoikäiset ovat hyötäneet
 - seudullinen sijaisperhepankki
 - mahdollisuus ja into tehdä yhteistyötä lapsen ja perheen verkoston kanssa
 - v-2009 uudet virat ja monipuolinen tehtävä rakenne mahdollistaa monipuolisemman avohuollon kehittämisen

Sijais- ja jälkihuolto

○ Haasteet

- miten turvata resurssit riittävän intensiiviseen työskentelyyn lapsen/nuoren ja huoltajien kanssa
- liiallinen riippuvaisuus ulkopuolisista laitospalveluista
- pula sijaisperheistä
- aktiivinen työskentely perheen yhdistämiseksi puuttuu; ei riittävästi keinoja ja työmenetelmiä biologisten vanhempien kuntouttamisen tueksi; ei riittävästi osata hyödyntää aikuispalveluita
- monipuolinen jälkihuoltopalveluiden valikko puuttuu

○ Mahdollisuudet

- lastensuojelua ei nähdä huostaanottopainotteisesti
- ilmapiiri rohkaisee intensiiviseen työskentelyyn, jotta voidaan toteuttaa hyvä huostaanotto
- seudullinen perhepankki, koulutettuja perhehoitajia
- olemassa aikuisille perustason päihde- ja mielenterveyspalveluja

Erityiskysymykset

- Lastensuojelun edunvalvoja käytettävissä
- Seudullinen lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä
- Läheisneuvonpidon koollekutsujia saatavilla
- mahdollisuus kehittämiseen, osallisuus erilaisiin kehittämishankkeisiin